

Kristne verdier – et ullent og tvetydig begrep

Kors og Bibel, illustrasjon hentet fra [Christian Art](#).

Jeg har tidligere her i bloggen flere ganger vært innom begrepet “**kristne verdier**”. Nå fant jeg ut at det var på tide å skrive en egen artikkel som kun omhandler dette temaet.

Hva er kristne verdier, sånt egentlig? Ja, det samme har ofte jeg lurt på.

Kristne verdier er som overskriften delvis antyder et ullent, kunstig og misvisende begrep for meg. Det høres nesten ut for at det foreligger en objektiv liste med verdier eller kristen kulturarv som alle kristne kan enes om, noe jeg på det sterkeste ikke kan si meg enig i. Dessuten kan vi alle ha godt av å få litt endringer i verdier og verdigrunnlag. Kristne verdier er et ca. like diffust begrep som norske verdier.

Kristne er ikke en homogen gruppe. Kristne er vel heller en svært fragmentert gruppe der meninger og verdier spriker i alle retninger, både politisk sett og trosmessig. Ikke så mye mer enn [troen](#) holder oss sammen.

En uomtvistelig objektiv liste med kristne verdier lar seg ikke utarbeide. Dessuten står det ikke i detalj svart på hvitt i Bibelen hva vi kristne skal mene i alle saker, selv om enkelte Bibeltro påstår så.

Hvordan fastsetter man hva som er omforente (felles) kristne verdier? **Hvem har definisjonsretten på hva som er kristne verdier?** Hva er fundamentalt kristne verdier? Mange mener at de har blitt gitt rollen til å fastsette og å bestemme slik ting, men jeg stiller meg svært skeptisk til enkelte av “profetene” som høyest flagger såkalte kristne verdier.

Både [Krf](#), [Partiet De Kristne](#), [Kristen Koalisjon Norge \(KKN\)](#), [MorFarBarn](#), den høyrevridde [Oslo Symposium-gjengen](#), andre konservative kristne, [ekstrem-karismatikere](#), [TV Visjon Norge](#) og diverse [andre kristne konstellasjoner](#) hevder alle at de kjemper for kristne verdier. Det hevdes at det er viktig å verne/beholde de kristne verdiene og vår kristne arv. Selv om jeg er en troende kristen deler jeg i liten grad deres syn på hva kristne verdier omfatter og hva som er viktig for en kristen å kjempe for og å mene.

Kristne verdier blir i praksis ofte ting slik som:

- Fremmedfrykt
- Livredde for muslimer: Redsel for at muslimene skal ta over landet
- Dømming og overdreven moralisme
- Kverulering med andre kristne, spesielt i forbindelse med diskusjoner på nettet
- Mange kristne [nettroll](#) med sine hatefulle og dømmende ytringer er der ute
- Baktaling og sladder
- Ekskluderende og “[klikkede](#)” miljøer
- [Sektter og sekterske tendenser](#)
- Motstand mot abort og homofili
- Ensidig dyrking av landet [Israel](#) og jødene + deres kultur som en gud/avgud
- Dyrking av det perfekte
- Rikelig plass for “Mammon” (pengekjærlighet og materialismen)
- Griskhet/grådighet og maktsyken med bruk av [hersketeknikker](#) har funnet innpass i enkelte kristne miljøer
- Mas om penger (minimum tienden til menigheten)
- Gladkristne og/eller mørkemenn
- [Konservativ kristendom](#) og/eller [ekstrem karismatikk](#), jf. [TV Visjon Norge](#)
- Konservativt Bibelsyn hvor alt er forbudt
- Sex-fikserte og driver med dyneløfting
- Høyrevridd standpunkt (politisk)
- Dobbeltmoral
- Egoisme
- Mørkemannskristendom med masse synd, lov og dom
- Forvridd [Bibeltroskap](#) som et ideal
- Homofili som den største dødssynden
- Overdreven lojalitet må vises mot egen medlemsmenighet og ledelsen av menigheten
- Kritikk forbudt, berettiget kritikk mot med-kristne brødre og søstre + meninghetsledelse tolkes som satans angrep og angrep mot Gud selv
- Annerledeshet aksepteres ikke i noen stor grad (er truende, og det koster)
- Lite rom for mangfold og ulike uttrykksmåter/uttrykksformer
- Ikke-frelste ses på som litt handikappede som mangler noe sentralt i livet sitt

- Pripne og motstandere mot det meste som er “gøy”
- Bokstavelige og/eller sneversynte forståelser av skapelsen og fortapelsen
- Den lavkirkelige bedehuskulturen har stått sterkt mange steder
- Sær sang og musikk, enten i form av f. eks. gamle salmer, orgelspill eller i form av meningsløse lovsanger
- Enkelte vil vel hevde at kristne verdier er bedre enn andre verdier

Og lista fortsetter:

- Enkelte vektlegger i for stor grad – etter mitt syn – det gamle testamentet (GT). Dette testamentet representerer først og fremst antikk og klassisk jødedom, ikke kristendom. Det er mulig å anlegge en kristen tolking av budskapet, men likevel blir det litt vel mye av det gode. Det er i hovedsak det nye testamentet (NT) som representerer selve den sanne kristendommen med nåde- og kjærlighetsbudskap m. m.
- Enkelte regner ordningen med kirkeasyl som en kristen verdi. Asylsøkere med utvisningsvedtak har kunnet “søke dekning” i kirkebygg.
- Berettiget kritikk mot “kristne helter” stemples ofte som falske nyheter og forfølgelse. Enkelte kristne stoler ikke lenger på de etablerte mediene.
- Falsk fromhet og annen falskhet preger enkelte kristne miljøer.
- Ekkokammer-tendenser blant enkelte, der man konstruerer sin egen virkelighet og sitt eget verdensbilde, gjerne kombinert med diverse konspirasjonsteorier m. m. Verden rundt er stygg mot de kristne, og man er et offer i den fæle verden som forfølger “rettroende kristne”.
- Enkelte norske kristne er svært “sugne” på det ekstreme, som igjen medfører import av “ny-karismatisk dritt” (ekstremkarismatikk) fra utlandet, og da gjerne spesielt fra USA.
- Noen kristne kan ha svært radikale meninger, noe denne saken ([lenke](#)) er et godt eksempel på. Person som har vært aktiv i KrF og Normisjon er “plutselig” del av Den Nordiske Motstandsbevegelsen (DNM).
- Er det i Norge muligens litt liten aksept for alternativ tankegang og livsstil, som også slå innover livssynsområdet? Er det et for stort fokus på konformitet og hva som er det “normale” (A4-livet)?
- Enkelte klarer å få til likhetstegn mellom kristne verdier og (moderne) verdikonservativ politisk tenkning. Dette gjør meg jo ennå mer skeptisk til kristne verdier-begrepet, da jeg slettes ikke selv vil ha noe med den politisk konservative høyresiden å gjøre.
- Til og med Fremskrittspartiet (FrP) inkludert Sylvi Listhaug prøver innimellom å fronte kristne verdier og å påstå at deres politikk (delvis) bygger på slike verdier. Hvordan de kan klare å hevde dette med overbevisning, og hvordan enkelte kristne i det hele tatt kan støtte eller stemme på dem er for meg et stort mysterium.
- Det er svært unaturlig for meg å oppsøke kirke på f. eks. 17. mai og nyttår. Slike dager har lite og ingenting å gjøre med det særkristelige.

Jeg kan vel ærlig og oppriktig si at jeg tar avstand fra alle de verdiene som er listet opp ovenfor. Det er langt ifra en offisiell liste, men etter å ha fulgt med i diverse debatter på nettet sitter jeg igjen med en ekkel følelse rundt at en god del kristne støtter opp om de råtne verdiene listet opp ovenfor.

En litt mer **seriøs og “objektiv” tilnærming til “kristne verdier”** kan være en liste slik som denne:

- Menneskeverd og retten til liv
- Kjærlighet, nestekjærlighet (bry oss om vår neste), solidaritet
- Medmenneskelighet, brorskap, samhold/fellesskap og inkludering
- Toleranse og respekt, respekt for andre mennesker og deres tro
- Nåde
- Rom for tilgivelse, og ikke bruk av blodhevn
- Lydighet
- Likheter og likeverd, kampen for de svakeste og kampen mot grådighet og likegyldighet
- Internasjonalt ansvar
- Guds frykt
- Sosial rettferdighet og omsorg, kjempe for de svake
- “God” moral og etikk
- Sympati med andre mennesker i en vanskelig situasjon
- Bevare skaperverket (naturen og miljøet)
- Guds frykt og plass til Gud i samfunnet
- Nøysomhet og hardt arbeid
- Gjestfrihet og barmhjertighet
- Kirkeasylordningen
- Beskytte og forsvare etniske og religiøse minoriteter
- Forvalteransvar
- Respekt for skaperverket og livet
- Frelse via Jesus og evig liv
- Religions- og trosfrihet
- Det norske flagget har til og med det kristne korset – til minne om korsfestelsen av Jesus på Golgata – som en viktig del
- “Inn” i tiden:
  - Beholde K-en i KRLE-faget
  - Fortsatt GOD plass til kristendommen i samfunnet, inkludert innenfor skole og eldreomsorg
  - Restriktiv bruk av bioteknologi
  - Mot menneskehandel og slaveri (det moderne slaveriet, sosial dumping).
- Enkelte snakker varmt om den verdifulle salmeskatten. Salmer og salmebokas innhold er visstnok verneverdig og verdt å videreføre. Likeså tradisjonelle sangbøker og sangene på bedehus og andre forsamlinger.
- Markering av kristne høytider, det være seg advent, jul, påske og pinse + den kristne høytidsdagen Kristi himmelfartsdag. Ja takk til å beholde slike kirkelige / kristelige dager som fridager.
- Midtsommerfest i form av Sankthans / Jonsok er ikke bare en verdslig feiring. Det er også en markering til minne om fødselen til døperen Johannes.
- Mange ord og uttrykk har en Bibelsk, kirkelig eller kristelig bakgrunn, f. eks. en David mot Goliat-kamp, Uriaspott, kaste den første steinen, svelge kameler osv.
- Enkelte “dyrker” haugianismen og arven etter Hans Nielsen Hauge. Ofte blir slike litt vel ekstreme i sin iver etter å etterleve sitt store idol, eller som man ofte pleier å si “mer katolsk enn paven” (selv).
- Gudstro og religion bidrar til at en del finner meningen med livet, gjennom troen på noe større enn seg selv.
- Troen gir enkelte mennesker en nødvendig trygghet i livet.
- Det kristne menneskesynet er positivt i den forstand at det forkynnes at alle mennesker er verdifulle, og alle mennesker har egentlig den samme verdien uavhengig av rang osv.
- Enkelte fronter et “Bibelbasert familieliv”, dvs. ANTI så det holder mot homofile, barnevern og abort.
- Oslo Symposium-klientellet er en “rase” for seg selv.

- Ikke-aktive kirkemedlemmer har også sine forventninger til kristen virksomhet, og da gjerne spesielt til det som skjer i kirka. Mennesker er vanedyr og vil gjerne verne om det kjente og kjære. Vi setter pris på en god porsjon med nostalgi og tradisjoner.

Det er masse fine verdier ramset opp ovenfor, hvor jeg nok kan si meg enig i flere av dem, hvis ikke alle. Imidlertid tenker jeg at hvis jeg skulle satt i gang med å bryte ned de romslige begrepene i listen ovenfor i del-verdier og operasjonalisert dem hadde "galskapen" vært løs. Da kan det godt tenkes at jeg ville ha lagt en hel del andre ting i begrepene og vektlagt på annen måte enn andre kristne.

Fra ettinnlegg.påVerdidebatt.no gjengir jeg også en liste over noen kristne verdier / norske verdier som har forholdsvis lange historiske røtter:

- Likeverd
- Barns rettigheter
- Omsorg for fattige og syke
- Skole og utdanning for alle
- Høy arbeidsetikk
- Sosialt engasjement
- Godhet
- Forskjell på arbeid og hvile
- Ytrings- og organisasjonsfrihet
- Troen på forvandling (misjonsiver)
- Integrering?

Enkelte kristne framlegger en praktisk tilnærming og mener at kristne verdier handler om forhold slik som: **Engasjement for flyktninger, rusavhengige, fattige barn og klimaet**. Det finnes [miljøaktivister](#) også innenfor kristendommens rekke. Andre kristne utviser stor fremmedfrykt, bryr seg lite om de svake i samfunnet og gir en lang marsj i klimaet. Så også her kan ulikheter i kristnes vurderinger avdekkes.

Til og med [Grunnloven sier noe om saken i § 2](#): "**Verdigrunnlaget skal framleis vere den kristne** og humanistiske arven vår." (Men formuleringen har stort rom for tolkning!)

Jeg ser at [det politiske partiet KrF](#) opererer med følgende tre hovedverdier eller grunnverdier: Det kristne menneskesynet / menneskeverdet, nestekjærligheten og forvalteransvaret. Dessuten hevder partiet å være et familieparti som blant annet er opptatt av skole og utdanning. Dette høres i utgangspunktet greit nok ut, men når man går mer i dybden på temaet finner i hvert fall jeg KrF som et svært transgsynt bedehus- og Bibelbelte-parti som jeg på ingen måte kan være enig i.

Politikk: Å bruke Bibelens (eller Koranens) ord og vers som eneste grunnlag for å fatte politiske beslutninger og standpunkter blir for meg noe feil. Bøkene i seg selv er fine nok dem, men de gir ikke en eksakt navigasjonskurs innenfor politiske og samfunnsmessige beslutninger. Å gjøre religion til politikk er neppe noen god ide. Vår Gud er ikke en politisk personlighet. Imidlertid kan en god del gode verdier hentes ut fra de hellige bøkene som igjen i en viss grad påvirker politiske valg.

Bibelen fungerer i en viss grad som kart og kompass, men absolutt alle svarene på livets spørsmål finnes ikke der.

Uenigheter oppstår fort når man prøver å enes om det Bibelske verdensbildet eller Bibelske prinsipper som kan ha betydning for oss og politikken nå i dag. Masse bygger på tradisjoner og **fortolkning av Bibelen**. Ikke alltid er tradisjoner eller tidligere fortolkninger "korrekte" eller "riktige" for vår tid. Verden og samfunnet er i konstant endring, og også innenfor kristenheten skjer det utvikling og tilpasning.

En evinnelig debatt er kristendommens plass i **skoleverket**. Enkelte hevder at skolen skal være en religionsnøytral skole. Spesielt rundt juletider er det stadige kamper rundt om det er ok eller ikke ok at elever deltar på skolegudstjenester. Heller ikke alle skoler tillater kristne møter i regi av f. eks. [Laget](#). Enkelte i styre og stell har enkelt og greit utviklet alvorlig berøringsangst overfor alt som minner om det kristelige eller religiøse.

Kristent barne- og ungdomsarbeid har betydd en god del for ganske mange mennesker i vårt land. Søndagsskole, barnelag/barneforening, gutte-/jentelag, yngres, kor, Ten Sing osv. har vært sentrale aktiviteter, og ganske mange norske artister har startet sin "karriere" innenfor kristne miljøer. Det har vært og er delvis ennå typisk norsk å gå på **søndagsskole** hvor barna lærer om Jesus m. m.

Enkelte hevder at det finner sted **systematiske rettighetsbrudd** (barnekonvensjonen og menneskerettigheter) **mot barn og unge i trossamfunn**, som blant annet inkluderer skremmende / dømmende helveteslære, tukt, dårlig/mangelfull omsorg, overgrep, ekstrem-karismatikk, demonutdrivelser, sosial kontroll og liten reell trosfrihet for barna som vokser opp med "indoktrinerte" / "indoktrinerende" foreldre. Det typisk kristne kan også ha sine skyggesider.

En ting som nesten må nevnes er den **lavkirkelige bedehuskulturen**. Selv om bedehusene til tider har presentert en mørkemannskristendom jeg tar sterkt avstand fra, har selve bedehuskulturen sin historiske sjarm og nostalgi. Gamle bedehusbygg (gjerne med utedo og trangt kjøkken), interiøret, bildene/"kunsten" på veggene, basar med salg av årer og lodd på bok (på sørvest-landet – [Egersundsområdet](#) – rullelapper som lodd), julemesser, juletreffester, bevertning, Kaffelars, syng med den stemme du har, sangen/musikken fra sangboka, bedehusspråket/kommunikasjonen (synd, dom og frelse) etc. frambringer en del positive (og negative!) barndomsminner hos enkelte. Bedehusene har betydd mye for mange, men mye av dette historiske er i ferd med mer eller mindre å dø ut.

Dette bildet kunne ha vært hentet fra et bedehus, men det er faktisk hentet fra min private samling og ikke fra noe forsamlingshus:

Jesusbilde

Bedehus og små forsamlingslokaler er en ting. Vi har også en del **kirkebygg** med lange tradisjoner. Ærverdige kirkebygg og katedraler representerer verdifull kulturhistorie, kristen kulturarv og tradisjoner, men kirkebyggene i seg selv er ikke hellige steder for oss kristne. Det er absolutt ønskelig å bevare slike bygg, men vel så viktig er å bevare **en levende tro og la Guds ord (fortsett) bli forkynt**. Primært skal kirkebygg og andre kristne forsamlingslokaler være "levende" bygg og ikke museer, og gamle tradisjoner og historie i seg selv frelser ingen.

Brannen i katedralen **Notre-Dame** i Paris våren 2019 har vist hvor mye slike bygg betyr for enkelte, hvor mange rikfolk m. m. er engasjert med å gi donasjoner med penger for å få kirkebygget fort på fote igjen. Landet Frankrike framstår i seg selv som et relativt sekularisert land, hvor religion ikke har all verdens mye plass før slike katastrofer som den nevnte inntreffer.

Det er en lei tendens til at man innenfor kristentroen ender opp med en rekke **uskrevne regler** som må følges. Det oppstår **menneskelagde bud og regler**, dvs. en form for gjerningskristendom. Det virker som om Bibelen ikke er god nok for enkelte, slik at det som står der må suppleres med menneskeskapte regler som må etterleves for å kunne kalle seg en god kristen.

Den norske kirke har hatt stor makt, plass og betydning i det norske samfunnet i en årrekke. Nå i de senere år har kirka mistet deler av sin tidligere storhet pga. mindre framtreddende rolle i samfunnslivet og synkende medlemstall, men ennå har kirka en tålig framtreddende rolle som seremonimestere (dåp, konfirmasjon, bryllup, begravelse). Enkelte kaller kirka for frafallskirken, da kirka angivelig farer rundt med vranglære og har forlatt "den rette vei" i en del etiske og religiøse spørsmål (homofili, abort, gjengifting m. m.).

Enkelte, spesielt konservative kristne, hevder at **vår tid er preget av:**

- Manglende kjennskap til kristendommen, ingen Gudsfrykt blant folk flest
- Samfunnet sekulariseres og Norge forlater Gud (avkristning)
- Homofili er tillatt, noe som ses på som en styggedom av enkelte
- Familien i "A4-format" (kjernefamilien) er truet, den tradisjonelle familien og familiebegrepet må beholdes
- Abortloven er for liberal, en del mener at all abort er uakseptabelt
- Motstand og kritikk mot Israel og jødene, Guds utvalgte folk
- For liberal bruk av bioteknologi og fosterdiagnostikk
- Bruken av surrogati er uønsket
- Venstrepolitikk er visstnok en styggedom mens det er Guds vilje å støtte høyrevridd politikk

Nok en gang klarer jeg ikke å si meg enig i lista. Dette er ikke sentrale tanker eller (mangel på) kristne verdier i min verden.

Litt politikk relatert til kristne verdier sett med mine svært personlige og subjektive øyne:

FrP – Fremskrittspartiet – prøver mer eller mindre å ta monopol på kristne verdier og å "kuppe" kristendommen / kristentroen for å oppnå billige politiske poeng i valgkampen. Mye gjøres for å tekke kristenvelgerne. De kjører på med skremmelspropaganda relatert til innvandring, der de blant annet hevder at innvandringen setter de kristne verdiene under press. For meg er ekte kristne verdier, hvis noe slikt finnes, i hovedsak det motsatte av det FrP (og Sylvi Listhaug) står for.

Som et tilsvarende mot FrP sin fokus har det under valgkampen i forbindelse med **Stortingsvalg 2017** nesten blitt et kappløp mellom partiene rundt hvem som er mest opptatt av kristne velgere og kristne verdier. Plutselig er kristne verdier veldig i skuddet og på alles lepper. Begrepet kristne verdier mer eller mindre misbrukes til politisk vinning.

Jeg har lite tro på at **asylsøkere og innvandrere**, om de så er **muslimer**, i noen stor grad så langt har truet eller utslettet kristne verdier. Slik jeg ser det er det sekulariseringen i Norge og sekulariserte nordmenn som i hovedsak truer eller forlater kristne verdier.

Enkelte hevder at det plutselig store fokuset på kristne verdier skyldes **norsk resakralisering**. Etter mange år med sekularisering er pendelen i ferd med å svinge til den andre siden. Det blir igjen muligheter for at kirke, kristendom og kristen kulturarv får komme fram i lyset igjen. Tja. Usikker på om jeg helt kjøper denne forklaringen.

En del av de **konservative kristne** sine såkalte kristne verdier håper jeg dør ut en gang for alle. Jeg ønsker ikke at slike smale, sære og gammeldagse verdier skal få prege eller styre vårt samfunn.

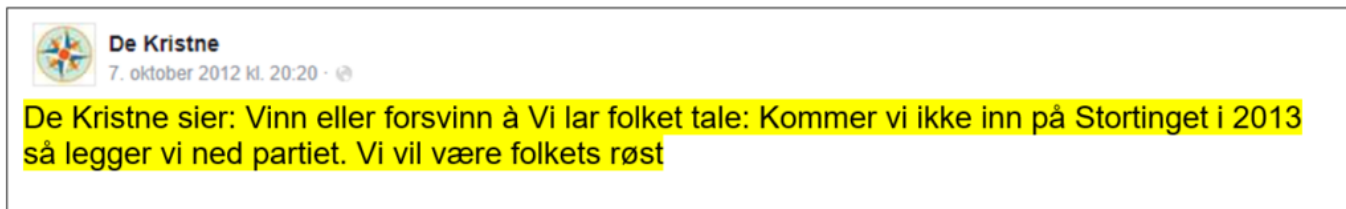
Hele de kristne verdier hevdes å være under angrep, ikke minst pga. de mikroskopisk små kvotene med **asylsøkere** Norge har sagt ja til å ta imot. Det FrP i virkeligheten setter under press er verdier slik som likhetstanken, fellesskap og solidaritet. Det kan igjen se ut for at FrP i en viss grad er påvirket av og henter inspirasjon fra USA, noe i hvert fall jeg ikke setter pris på.

Partiet De Kristne

Nevnte mikroparti påstår på sin nettside:

- Det er den tusen år lange forankringen i kristendommen som har løftet oss opp og fram som nasjon, både moralsk og økonomisk.

For meg blir dette bare en helt totalt ubegrunnet påstand uten knytting mot realitetene. Jeg klarer ikke å se at kristendommen i seg selv har æren for vår velstand.

De Kristne – Løftebrudd

Kristendommen, eller i hvert fall såkalte kristne politikere, har også medført en del negative historiske feiltrinn for landet vårt:

- Behandlingene av samene er det neppe grunn til å være stolt av nå i etterkant.
- Lenge var det forbudt for jøder, munkeordener og jesuitter å komme til kongeriket Norge.
- En del av kirkens prester og andre kristelige støttet dessuten nazistene og Hitler under 2. verdenskrig.
- Enkelte har levd opp mer eller mindre som utstøtte pga. ikke-fullført konfirmasjon eller andre "konflikter" med den mektige kirka i tidligere tider.
- Såkalte "kårfolk" hadde ikke stemmerett i starten av grunnlovens historie. Kun dem som eide noe hadde stemmerett.
- Ikke religionsfrihet, som i dag regnes som en naturlig rettighet i alle "siviliserte" land.

Før PDK kommer med sitatet ovenfor skriver de også:

- Det er nemlig ikke oljen som har gjort Norge til en internasjonal suksess. Ei heller sosialismens vilje til å regulere og begrense.

Jaha. Jeg vil da absolutt hevde at vårt land har blitt rikt pga. vi har blitt privilegert med rikholdige naturressurser. Både oljen og fisken har betydd mye for landet vårt. Vannkraften har også hatt en viss betydning.

I NRK TV-programmet "Valg 2017: Din stemme" fikk komiker **Harald Eia** briljere med sin uvitenhet, fordommer og sterke forenklinger. Man fikk inntrykk av at kristendommen oppgjennom senere historie har vært en stor bremsekloss for den gode utvikling. Sikkert underholdende for enkelte, men faktasjekkningen var det verre med.

Det ble framstilt som om det har vært en langvarig motsetning eller konflikt mellom opplysningstiden og kristendommen. **Myter, fordommer og konspirasjonsteorier** mot kristendommen ble presentert som sannheter. Realiteten er at kristendommens innflytelse på det norske samfunnet har vært mye mer positiv og gått mer hånd i hånd med opplysningstidens utvikling enn det han gav inntrykk av.

Selv er jeg i høyeste grad en **kritisk kristen**. Det er lett å kritisere og å finne feil i etterpåklokskapens navn i den kristne historie. Imidlertid har ikke akkurat Harald Eia sitt innlegg gjort meg mer positiv til komikere. Det ble for mye tullete kritikk for min del.

Enkelt og greit er det Gudstroen som "holder" oss kristne sammen, og ikke så mye mer enn det. Kristne er ulike mennesker og mennesketyper, og kristne har ulike syn og prioriteringer i sine liv. Bibelen tolkes på mange ulike måter, og forskjellige ting vektlegges. Så veldig mange fellestrekk og fellesverdier blant kristne finnes ikke så langt jeg klarer å se det.

En del konservative kristne representerer en **kristendiktatorisk bevegelse**, hvor et mer eller mindre **teokratisk kristendiktatur** forfektes. Jeg ønsker ikke å være del av et Norge der konservative kristne og/eller "overåndelige" vinner gjennom med sitt Sharia-liknende samfunn, hvor deres forvridd konservative kristendom og verdisett skal få styre landet. Ja takk til yrings- og religionsfrihet i et delvis sekulært samfunn, men hvor ingen blir forhindret fra å ha sin tro eller til å være ikke-troende.

Gode og til tider tilsvarende verdier som de såkalte kristne finnes i **andre religioner og blant ikke-troende**. **Humanismen** deler f. eks. mange verdier med kristendommen. Det finnes mange gode verdier som kristne slettes ikke har enerett og monopol på.

På den annen side: Det snakkes ofte om at vi har **kristen-humanistiske verdier** eller et **kristent-humanistisk verdigrunnlag** som utgangspunkt her i Norge. En god del av disse verdiene har utgangspunkt i det kristne, hvor humanismen gjerne har tatt bort den religiøse dimensjonen. Det kan med et visst belegg hevdes at menneskerettighetene delvis er utledet fra kristne verdier.

I **vårt pluralistiske samfunn** er det enkelte som hevder at felles kristent verdigrunnlag er limet som holder mangfoldet sammen. Det hevdes også at det er helt umulig å oppnå fullstendig verdinøytralitet eller livssynsnøytralitet. Akkurat denne argumentasjonen er det vel litt vanskelig å avvise og å si imot.

Enkelte prøver å gjøre **allmenne og moderne fellesverdier** til spesifikke kristne verdier. Om det er uærlighet eller uvitenhet som ligger bak er ikke godt å si. Alt som kalles for unike kristne verdier er nødvendigvis ikke dette i utgangspunktet. Det er ikke lett å si hva en unik kristen verdi egentlig er.

Det påstås at KrF, kirka og samfunnet **har forlatt de grunnleggende kristne verdiene**. Det sies også at Norges kristne kultur må vernes. Venstresiden gis visstnok skylda for at de kristne verdiene har forvitret i samfunnet. Høyresiden i norsk politikk er ifølge enkelte redningen. Hva jeg mener om dette her? Tull og vås!

Det er stadig diskusjoner om hvilken **plass og rolle i offentligheten** (samfunnet) den kristne verdi- og kulturarven og kristentroen skal ha. Enkelte påberoper seg at det her skjedd en utbredt avkristning og vil tilbake til slik som det var før. Enkelte hevder også at kirka og politikerne har bygget opp en **ny tannløs kristendom og tro** bygget på fine humanistiske verdier, men hvor det er lite med plass til kjernebudskapet om frelse og dom. Og som vanlig gis den politiske venstresiden skylda for det meste.

Enkelte forkjempere for kristne verdier går også så langt at mange **konspirasjonsteorier** framsettes. Det er ikke måte på hvor langt enkelte vil gå i sin "kamp" for de såkalte kristne verdiene. Tydeligvis må enkelte mene at verdiene er nært uttryddet og alt vil bli så meget mye bedre hvis klam konservativ kristendom får gjennomsyre landet og politikken.

Kristne skal være **de svake gruppene beskyttere**. Man skal stå opp for de fattige, taperne, de ufrivillige ensomme, de eldre, barna, outsiderne, innvandrere og de som har møtt på problemer og utfordringer i sine liv. De som andre ser ned på og ignorerer (jf. samfunnets rangstige) skal kristne ta i forsvar. Kjærligheten, nestekjærligheten og det motsatte av likegyldigheten skal få råde blant kristne.

Etniske og religiøse minoriteter som blir utsatt for grove uttalelser, hat og eventuelt trusler om vold skal beskyttes og forsvares. **Homohat og hat/hets mot andre minoritetsgrupper** er det motsatte av såkalte kristne verdier.

Det er uakseptabelt med framsettelse av trusler om at homofile og/eller homofile støttespillere skal brenne i helvete. Hva slags mennesker – deriblant kristne – får seg til å komme med slike trusler? Hvilken rett har de blitt gitt til å dømme verden rundt seg? Det vitner om total mangel på medmenneskelighet.

Hva er det enkelte **"super-kristne"** innbiller seg? Tror de virkelig at de kan diktere vårt pluralistiske samfunn til å etterleve og å følge deres snevre kristne verdier, moral og etikk? Dette vil (heldigvis) feile og falle på sin egen urimelighet. Kristelig utgave av Sharia-lovgivning, nei takk!

Finnes det en egen eller **særegen kristen etikk**? Nei, vil jeg nok svare. Også ikke-kristne kan ha god etikk og ha med seg mange av de verdiene som kristne ville ha inkludert i kristen etikk-begrepet. Det er ikke et "must" å være kristen for å være et godt medmenneske som bryr seg om andre. Også andre enn kristne kan vise kjærlighet som Bibelen oppfordrer oss til å vise overfor vår neste.

Kristne verdier et uttrykk. Andre uttrykk som benyttes om det samme er blant annet: **Klassiske kristne verdier på Bibelsk grunn, kristne grunnverdier, vår kristne arv eller kristne hjertesaker. Den kristne kulturarven** eller den kristne kulturtradisjonen er også begreper som benyttes. Den kristne kulturarven har ifølge enkeltes utsagn vært som en bærebjelke i vårt samfunn i ca. 1000 år. Statskirken, Den norske kirke eller folkekirken har vært av stor betydning for den kristne kulturarven. Kirka har i de senere år mistet en god del av sin betydning, i og med at kirka har færre medlemmer (prosentvis) enn tidligere og ikke minst færre spesielt aktive medlemmer. Enkelte bekymrer seg for **avkristningen og sekulariseringen** landet vårt er utsatt for, og de ønsker **vekkelse** ("påkristning").

Videre påstår enkelte "innesnødde kristne" at kun **"kristne" politiske partier** slik som KrF eller i enda større grad Partiet De Kristne er garantister for slike verdier. KrF eller andre kristne partier er slik jeg ser det ingen garantist for å få beholde kristne verdier.

En delvis interessant kronikk stod å lese i Fædrelandsvennen skrevet av Helge Sten Thorbjørnsen, tittel "Å hestehandle med verdier". Ifølge kronikkforfatter er det mange verdier som svever rundt i lufta og i det politiske Norge samtidig: Kristne verdier, norske verdier, humanistiske verdier, annenrangs verdier, kalde og varme verdier, sentrumsverdier, muslimske verdier osv. Interessen for verdier og verdidebatten er stor, ikke minst pga. KrF sitt veivalgs-prosjekt.

Det forfatter vel delvis er redd for er at **KrF sin hestehandel** med verdier i verste tilfelle kan ende med "ophørssalg" for både partiet og verdiene. Selv er jeg like holden til hele Kristelig Folkeparti (KrF), og jeg kommer ikke til å sørge eller gråte over at de eventuelt forsvinner ut av det politiske landskapet.

KrF og retningsvalg – valg av høyresiden

Diskusjoner rundt kristne verdier ender til slutt opp i politikk, noe vi ikke minst har sett i forbindelse med KrF sitt mye omtalte retningsvalg høsten 2018.

Jeg har oppriktig prøvd å sette meg inn og forstå hvorfor enkelte hevder at det er så mye mer "kristelig" å tilhøre høyresiden (ikke-sosialistisk side, borgerlig, blå side) enn å være del av politikken venstreside (rød side). Jeg må innrømme at jeg ikke har nubblesjanse til å forstå dette, og jeg kjøper fortsatt ikke argumentasjonen om at det er mer «kristelig» på borgerlig side.

En typisk "høyrevridd" herremann er Jostein Rensel / Nye Asker KrF, en kar jeg husker fra min tid i Hønefoss. Verdier som han trekker fram i sitt innlegg, fritt gjengitt:

- Nestekjærlighet
- Forvalteransvaret
- Rettferdige løsninger for samfunnet
- Menneskers ukrenkelige verdi
- Omsorg for verdens fattigste
- Stort fokus på familiene og dens særrolle
- Individene i fokus som samfunnsbyggere, ikke staten.
- Verdiorientert ideologi med menneskeverdet i sentrum.
- Kamp mot sorteringssamfunnet er sentralt, da alle er like mye verdt.
- Respekt og toleranse for mindretallet og minoritetsgrupper.
- Varmt livssynsåpent samfunn, ikke livssynsøytralt.
- Bevare og bygge videre på nedarvede verdier, vår kristne kulturarv og ha respekt for tradisjoner, trosfundament og nasjonalverdier som har bygget landet.

Å være kristendemokrat nevnes, hvor dette innebærer at verdier fra kristendommen er en viktig del av deres verdigrunnlag. Kristent menneskesyn som etisk og moralsk kompass i politikken trekkes fram.

Angivelig kan alt dette best løses og sikres via høyresiden i politikken, inkludert FrP.

En del høyrevridde KrF-personligheter (ikke nødvendigvis Jostein!) har berøringsangst for SV. Alt som lukter av sosialisme er fy-fy. Gammel redsel og fordommer mot kommunisme og sosialisme i “ren form” lever i beste velgående. Dagens venstreside i politikken er langt fra så røde som enkelte på høyresiden liker å hevde.

Selv er jeg vel helle igjen stor sympatisør overfor SV sin politikk. Imidlertid synes jeg ikke SV står for verre ting enn det FrP gjør på den andre siden. Hvordan kristne kan støtte FrP er for meg et svært og stort mysterium!

Nei, jeg kjøper ikke argumentasjonen med at det er mer “kristelig” og sikrer kristne verdier på en god måte gjennom å støtte en ikke-sosialistisk regjering (blå side), mens “alt” blir ødelagt gjennom eventuelt å støtte en “venstreside”-regjering (rød side) hvor også stødige og stabile Senterpartiet inngår.

Verdt å lese: Attac Norge %: Jesus, Ivar Aasen og sosialisme (Odd Tarberg). To sitater herfra:

- “Særleg forundrar det meg sterkt at det enno i dag finns nordmenn som ser ut til å tru at vi som forsvarar sosialisme-inspirert utjæmningspolitikk har heltebilder av Stalin eller liknande på soveromsveggen.”
- “Slik eg har lært å forstå sosialisme, står den ideologien derimot for eit opplegg som prøver å sikre ei anstendig fordeling av “godene”, på bekostning av rikfolk sin fridom til å utbytte fattigfolk.”

Det er og blir fantasi, historie, fordommer og konspirasjonsteori at dagens “sosialistiske side” (fortsett) vil ha staten som en stor og stygg allstyrende overformynder. Heller ikke dagens venstreside ønsker seg en stat som blander seg inn i den enkeltes liv på detaljnivå, på en uheldig måte som hindrer den enkeltes “normale” livsførsel. (Men visse reguleringer er nødvendig for å unngå interessekonflikter og overkjøring av “svake grupper”.)

Solidaritet, likeverdige muligheter og gode levekår for alle er eksempler på venstresidepolitikk. Slike ting må vel være i samsvar med god kristen ånd? Jeg svarer selvsagt ja på dette spørsmålet.

Oppdatering: “Fasiten” ble at partiet valgte høyresiden. Skuffende!

Til og med “Kongeriket Noregs grunnlov” av 1814 med senere justeringer sier noe om temaet vår kristne arv og våre kristne verdier:

- § 2: “Verdigrunnlaget skal framleis vere den kristne og humanistiske arven vår.”
- § 16: “Alle innbyggjarane i riket har fri religionsutøving. Den norske kyrkja, ei evangelisk-luthersk kyrkje, står ved lag som den norske folkekyrkja og blir stødd som det av staten.”

Det har tidligere vært litt “støy” rundt disse formuleringene.

Historien må ikke glemmes! **Kirke, kristendom og kristne verdier har ikke alltid stått for noe positivt**. En god del undertrykking og forfølgelse har i tidligere tider funnet sted i Guds navn. Enkelte har opp gjennom historien blitt dømt for kjetteri av Bibelens og kirkens menn. I en periode var jøder uønsket her i landet, og jesuitter og munkeordener var forbudt.

Den kristne **misjonsarven og misjonsvirksomheten** i løpet av de siste ca. 200 år har ikke bare vært positiv. Den har blant annet hatt innslag av aggressivitet og angrep på andre religioner. Gudsbegrepet til “hedninger” har blitt latterliggjort, og det har vært tendenser til rasisme og klasseskille mellom misjonærene og de som blir misjonerte. Dessuten har det vært noen uheldige tilfeller der misjonærenes barn ble utsatt for ulike former for overgrep og/eller omsorgssvikt på misjonsselskapenes internatskoler.

Alkohol:

Synet på bruk av alkohol i kristne kretser er verdt en liten kommentar. For noen år siden var det helt uhørt at kristne drakk alkohol. Det var synonymt med å være en kristen at man også var avholds. En kristen som drakk en aldri så liten skvett alkohol var ikke en ekte kristen.

Nå ligger kristen-Norge og «spyr» i motsatt grøft. Det har blitt alt for mye av det gode den andre veien. Nesten ingen samlinger kan finne sted uten alkohol må inntas, også blant gode kristne mennesker. Det begynner vel nesten å bli utfordrende og krevende å være avholdsmann også i kristne miljøer.

Tidligere har jeg blant annet skrevet følgende om teamet kristne verdier:

Artikkelen “Ting jeg IKKE tror på”:

Felleskristne verdier: Troen på at det finnes et objektivt sett med “kristne verdier” som alle kan enes om. Det er vanskelig å finne verdispørsmål som samler hele kristenheten. Kristne er sannsynligvis mer enn noen gang før en svært fragmentert og polarisert «gruppe». Det er slettes ikke snakk om en homogen gruppe der alle er enige om alt og deler de samme verdier og synspunkter. Politisk sett spriker også kristne i alle tenkelige retninger, og slettes ikke alle støtter KrF sin politikk. (Muligens er de fleste protestantisk kristne enige i trosbekjennelsen, Jesus frelsesverk og nåden (jf. reformasjonen og Luther)?)

Artikkelen “Fortsatt skeptisk til KrF”:

Et problem for KrF er nok at kristne (og andre “verdiinteresserte”) ikke lenger er en homogen gruppe. Det finnes ikke en felles objektiv liste over kristne verdier eller politisk syn som alle kan enes om.

Enkelte vil hevde at KrF skal være et parti for såkalte «bibelorienterte kristne velgerne», dvs. de skal stå for “tradisjonelle kristne verdier”. De skal bidra til en “verdidbasert” politikk og eventuelt regjering. For meg blir slike tanker og ønsker det rene svada. Som sagt før: Kristne er ikke (lenger) en ensartet homogen gruppe som kan enes om en felles politisk forståelse.

Artikkelen “Kristent Samlingsparti, nei takk!”:

Når talsmenn fra KSP uttaler seg snakkes det ofte om «kristne verdier» eller en verdibasert regjering / politikk. Kristne er ikke en homogen gruppe. Det finnes alle slags politiske syn og interesser blant kristne. Likevel høres det i KSP sin argumentasjon ut for at «kristne verdier» er en objektiv liste over ting som bør oppta alle som er kristne.

(Kristent Samlingsparti er nå en del av Partiet De Kristne som også er opptatt av "kristne verdier".)

Artikkelen "[Nei til TV Visjon Norge!](#)":

De vil støtte opp om kristne verdier, som ifølge dem blant annet omfatter: Familie og ekteskap, kristen politikk, kristne media og Israel.

Dette med kristne verdier er i en viss grad beslektet med artikkelen jeg har skrevet om [norske verdier og typisk norsk](#). Norske verdier og kristne verdier er i en god del tilfeller sammenfallende. I forbindelse med denne tidligere artikkelen skrev jeg blant annet:

Norske verdier og typisk norsk er litt ulne og små-tullele begreper hvis du spør meg.

Norske verdier og typisk norsk er ikke entydige begreper, og samfunnet og kulturen er i utvikling.

Det kan delvis berettiget hevdes at **kristendommen har hatt stor betydning for landet vårt**, og da både for samfunnsutviklingen, politikken, skole, helse og den enkeltes personlige frihet.

Enkelte hevder at den beste måten å beskytte den kristne kulturarven på er å være **aktiv i menighetslivet** samt **bidra økonomisk** til kristen virksomhet / aktivitet og arbeid. Tja. Dette får neppe min støtte i noen stor grad, men så er jeg ikke så opptatt av å verne om de såkalte kristne verdiene.

Så er det tid for litt gjentakelser! **Kristne er og blir INGEN ensartet homogen gruppe. De troende kristne har preferanser som spriker i alle mulige retninger**, hvor kun (knappt) den **grunnleggende troen** er samlende. F. eks. på følgende områder er det store forskjeller mellom kristne:

- Synet på **Israel**, og hvor viktig saken er.
- Hvor **Bibeltro** man vil / skal være.
- Om man liker **kirka best**, eller om man er mer **frikirkelig anlagt**.
- Hva slags sang og musikk man liker, f. eks. **salmesang med kirkeorgel** eller moderne **lovsanger**.
- **Dåpsyn**, hvor noen ikke vektlegger dåp i det hele tatt, noen er tilhengere av barnedåp mens andre igjen mener at troens dåp (voksendåp) er tingen.
- Noen støtter det **jordnære og litt lavmælte** (kirke eller bedehus), mens andre igjen tiltrekkes av det **ekstreme og fundamentalistiske** (karismatiske).
- Noen av oss synes **TV Visjon Norge** er en "styggedom", mens andre ser på kanalen som en velsignelse.
- Noen forsvarer med nøbb og klør **konservativ kristendom**, konservative kristne og mørkemenn.
- **Endetidsfokus** varierer, fra dem som er svært opptatt av dommedag (endetidsopptatte) til dem som ikke fokuserer så hardt på dette temaet.
- Enkelte er svært opptatt av **konspirasjonsteorier**.
- Noen ser på **KrF (Kristelig Folkeparti)** som partiet med stor P, mens andre ikke forstår at svake kristne sjeler kan rotte seg sammen i et slikt sært parti.
- **Politisk** befinner det seg vel kristne langs hele den politiske skalaen, fra lengst venstre til lengst høyre.
- **Kristenhatet** lever blant enkelte kristne, og også blant kristne finnes det **rasister**.

Konklusjonen min blir som jeg allerede har skrevet: Kristne verdier er et ullent og kunstig begrep for meg. Det foreligger ingen objektiv liste med verdier som alle kristne kan enes om. Kristne er ikke en ensartet og homogen gruppe der alle mener det samme eller deler en felles liste over kristne verdier. Kristne er vel heller en svært fragmentert gruppe der meninger og verdier spriker i alle retninger, både politisk sett og trosmessig. Ikke så mye mer enn **troen holder oss sammen.**

Denne artikkelen har blitt "lenket opp" fra nettsiden [Kristenbloggere.no](#):

Kristenbloggere.no
- Et bloggsamfunn for kristne

Kristenbloggere.no

Lenker:

- [Verdidebatt.no: Kristne verdier – et farlig begrep \(Thor Bjarne Bore\)](#)
- [blogg.brr.no: Hvordan kan kristne stemme FrP?](#)
- [blogg.brr.no: Avkristning av Norge](#)
- [blogg.brr.no: Typisk norsk og norske verdier](#)
- [blogg.brr.no: Protest mot enkelte former for kristendom](#)
- [VG: Bondevik: Her er Frp på kollisjonskurs med kristne verdier](#)
- [Norge IDAG: Kristne verdier på alles lepper](#)
- [Bergens Tidende meninger: De "norske verdiene" er ikke kristne \(Sæbjørg Walaker Nordeide\)](#)
- [Radikal Portal: Radikal Portal avslører: Fra KrF til Den Nordiske Motstandsbevegelsen](#)
- [Ulf Magnes blogg: Setter du pris på den kristne kulturarv?](#)

Del dette:

